

Motion till riksdagen 2011/12:Ju306

av **Fredrik Lundh Sammeli och Hannah Bergstedt**
(S)

Krafttag mot barnsexhandel

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetet mot barnsexturism bör få en högre prioritet hos Rikskriminalpolisen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förenklade möjligheter att anmäla misstanke om barnsexturism bör införas vid fler svenska beskickningar med stationerad polissambandsman.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kunskap om barns rättigheter och inte minst sexuella övergrepp, innefattande kommersiell sexuell exploatering, införs på alla utbildningar där studenter i sin framtida yrkesutövning kommer att komma i kontakt med barn, bl.a. utbildning för polis, jurist socionomer, lärare, tandläkare, läkare.¹

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkande 3 hänvisat till UbU.

Motivering

Barnsexturism är när personer reser till ett annat land och begår sexuella övergrepp på barn. Resenärerna kallas ofta "barnsexturister" men inkluderar affärsresenärer, utlandsstationerade trupper, biståndsarbetare med flera. Bland barnsexturisterna finns även svenskar. Enligt FN:s barnkonvention har Sverige ett ansvar att stoppa svenska förövare, även om brottet begås utomlands. Det är dags att ta det ansvaret.

Endast ett fåtal svenskar har sedan 1995 dömts för barnsexhandel utomlands. En viktig orsak till att brottsligheten fortgår är att det saknas statliga åtgärder mot barnsexturism. Det gör att Sverige fått kritik från FN:s barnrättskommitté så sent som år 2009. Barnrättskommittén övervakar hur länderna lever upp till FN:s barnkonvention. Kommittén anser att regeringen systematiskt måste samla in kunskap om övergrepp mot barn som begås utomlands, samt åtal och domar. Någon sådan information finns inte idag. Regeringen uppmanas även bedriva opinionsbildande verksamhet för att påverka attityder kring brottsområdet. Förövare som begått övergrepp mot barn utomlands måste åtalas och dömas i Sverige, om inte åtal sker på plats. Möjligheten att åtala i Sverige har funnits sedan 1960-talet men knappt utnyttjats.

Under 2008 offentliggjordes en rapport av forskarna Christian och Eva Diesen, Stockholms universitet. Rapporten togs fram på initiativ av Ecpat. Den visar att sexualbrott mot barn utomlands slentrianmässigt läggs ner i Sverige – trots att förövaren kan dömas i svensk domstol. Det råder i princip straffrihet för sådana brott, konstaterar rapporten. Så här kan det inte fortsätta, arbetet mot barnsexturism måste prioriteras och det måste bli enklare att anmäla en misstanke om barnsexturism.

I Thailand har en "anmälningsshotline", för att kunna ta emot tips av denna typ från regionen, inrättats som ett resultat av ett samarbete mellan svensk polis, den svenska sambandsmannen på plats och ambassaden. Dyliga "hotlines" bör inrättas i fler länder där svensk barnsexturism är vanligt förekommande och det finns en polissambandsman. Information om dessa anmälningskanaler bör också kommuniceras till allmänheten på bred front.

Men ett ännu bredare arbete måste till för bekämpa barnsexturism och barnsexhandel. Vikten av att kunskap om barns rättigheter och kommersiell sexuell exploatering av barn, förmedlas till alla som arbetar med eller ansvarar för barn och unga kan inte nog understrykas. Okunskap om vilka drivkrafter som ligger bakom den globala barnsexhandeln, utnyttjas och gynnar organisationerna bakom handeln med barn för sexuella ändamål.

Vikten av kunskap om kommersiell sexuell exploatering av barn hos dem som i sitt arbete möter utsatta barn betonas även i den statliga utredningen Kunskap om sexuell exploatering av barn i Sverige (SOU 2004:71):

Ett problem som är osynligt och okänt kan fortgå mer eller mindre ostört. Först när det identifieras finns anledning att reagera och att vidta åtgärder. Därför är det viktigt att alla som i sitt arbete möter utsatta barn har kunskap och medvetenhet om sexuell exploatering och de problem den förorsakar. Då kan man ställa de rätta frågorna och erbjuda rätt hjälp. Att våga se och vilja veta är en första förutsättning för att sexuell exploate-

Fel! Okänt namn på

ring av barn skall kunna upptäckas och bekämpas och att barnen ska få adekvat hjälp. Ur SOU 2004:71, s. 73.

Trots att ett antal år passerat sedan utredningen presenterades 2004, har kunskapen ännu inte ökat i tillräckligt hög grad. Det har dock skett en förbättring gällande kunskap om barns rättigheter generellt hos berörda grupper, inte minst genom de åtgärder som vidtogs i och med Handlingsplanen mot prostitution och människohandel. Trots detta saknas fortfarande obligatorisk undervisning på grundutbildningarna för jurister, socionomer, poliser, åklagare, läkare, tandläkare, lärare etcetera.

FN:s barnrättskommitté har också vid två tillfällen påpekat bristen på kunskap om barns rättigheter i Sverige. Senast 2009 där kommittén påpekar att systematisk och fortlöpande utbildning om barns rättigheter bör ges till alla personer som arbetar med och för barn (exempelvis domare, advokater, poliser, offentliganställda tjänstemän, personal på olika lokala myndigheter, lärare, socialarbetare, hälso- och sjukvårdspersonal och i synnerhet barnen själva). I samma rapport rekommenderas Sverige att utbilda poliser, domare och åklagare i hur de ska ta emot, kontrollera och utreda anmälningar gällande sexuell exploatering på ett mot barnen respektfullt sätt med iakttagande av tystnadsplikt. Det här är ett arbete som nu måste prioriteras högre.

Stockholm den 30 september 2011

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Hannah Bergstedt (S)